

LECTURA ACTIVA

Literatura Juvenil - Antaviana Nova - Sèrie blava

EINES PER TREBALLAR LA LECTURA A LES AULES

Fina Masdéu

ÍNDEX

L'OBRA I EL SEU ENTORN

Fitxa tècnica	3
Introducció	3
L'autora	4
L'argument	4
Gènere, estil i context literari	5
Temes i subtemes	7
Informació complementària sobre l'autora i la seva obra	8

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

Abans de la lectura	13
Durant la lectura	18
Després de la lectura	23
Avaluació	27

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

Reforç	31
Ampliació	37

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

Opinions i valoracions	42
------------------------------	----

PROPOSTES LÚDIQUES

Activitats	43
------------------	----

INTERDISCIPLINARIETAT

Activitats	44
------------------	----

LITERATURA COMPARADA

Activitats	50
------------------	----

SOLUCIONARI

51

L'OBRA I EL SEU ENTORN

FITXA TÈCNICA

Títol: *Vaig conèixer en Dakh!*

Autora: Glòria Marín

Fotografia de la coberta: AGE-Fotostock

Editorial: Barcanova

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2010

Col·lecció: «Antaviana Nova», Sèrie blava, 160

Pàgines: 76

A
N
T
A
V
I
A
N
A

N
O
V
A

INTRODUCCIÓ

Vaig conèixer en Dakh! és una novel·la accessible i atractiva des de bon començament i, només pel que fa a l'aparença, senzilla. Senzilla perquè la lectura esdevé àgil, fàcil —es tracta d'un intercanvi de missatges a través d'Internet, la qual cosa és un punt a favor per desvetllar l'interès de l'hipotètic lector—, però, alhora, mitjançant aquesta aparent senzillesa formal, introdueix una sèrie de temes actuals i complexos —la immigració, el racisme, les normes acadèmiques, etc.— que es barregen amb els temes de sempre, els universals, com, per exemple, l'amistat i l'amor.

L'autora utilitza un registre lingüístic acurat, amb un lèxic ric i escollit, que en cap moment dificulta la comprensió d'una trama lineal però plena de matisos, que compta amb un rerefons de sensibilització social que va esdevenint emotiu a mesura que avancen les pàgines.

Es tracta d'una novel·la que demana un lector mitjà, si bé gràcies a la tècnica de l'encreuament de missives, d'una llargària relativa, pot captar l'atenció d'aquells que, d'entrada, no mostren predisposició a passar unes quantes hores llegint amb aïdesa.

La novel·la es classifica dins el gènere epistolar, però del segle XXI, ja que el mitjà utilitzat no són les cartes, sinó el correu electrònic, i no defuig en cap moment la versemblança. De manera cronològica i obviant detalls secundaris, l'autora va directament a l'essència del que li interessa transmetre i amb pinzellades breus i encertades condueix el lector pels camins que li vol mostrar, perquè hi rumii.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'AUTORA

La Glòria Marín va néixer a Sabadell l'any 1959. És una persona dinàmica i polifacètica, que a més d'exercir de mestra de tècniques de narració i de tertuliana a la ràdio s'ha especialitzat en tot allò que fa referència als àmbits de la creació literària i de la plàstica: narrativa, dramatúrgia, il·lustració, pintura...

Ha guanyat diversos premis literaris i ha estat finalista en uns quants més: premi Montserrat Roig 1999, premi Vila de Vallirana 2007, etc.

Interessada i preocupada per tot allò que succeeix al seu voltant, és impulsora d'un bon nombre d'activitats de caire cultural.

La seva faceta literària es va iniciar l'any 1992, concretament en el món de la literatura infantil i juvenil —terreny en el qual té una producció força àmplia—, amb el conte *Bruixes i bruixots*; tanmateix, també ha fet incursions en la narrativa per a adults i en el teatre —la majoria de les seves obres han estat representades per grups i companyies de Sabadell, però també de Sant Llorenç Savall i de Barcelona.

A Barcanova ha publicat *La llufa, quina mofeta* (2000), *Skimmer!* (2005) i *Vaig conèixer en Dakh!*, que l'any 2003 va ser finalista del premi Ciutat d'Olot de novel·la juvenil.

L'ARGUMENT

Les vacances d'estiu s'acaben i l'Aleidis i la Neret veuen com s'apropa l'hora de començar una altra etapa escolar, l'ESO, que intueixen més complicada i difícil que la que han deixat enrere. A l'expectativa d'aquests nous estudis i el canvi de centre escolar, s'hi afegeix la coneixença de nous companys, l'assumpció d'una progressiva maduresa —que ha de passar per la inevitable adolescència— i el desvetllament de l'amor. Conflictes i decepcions, d'una banda, i amistats que floreixen i es consoliden, de l'altra. Intercanvis d'opinions, algunes discussions i tibanors, però també solidaritat i afecte. Tot és u: l'aprenentatge de la vida, la presa de decisions i la definició d'actituds davant una situació determinada.

Quan l'Aleidis coneix en Dakh, no és conscient del món que se li acaba d'obrir al davant i que la conduirà, a través de moments feliços i episodis tristos, al descobriment de maneres de fer i de pensar que ignorava o que li semblaven infinitament distants. Amb ell, el bagatge emocional i cultural de l'Aleidis s'ampliarà considerablement.

La trama transcorre en el període d'un curs escolar: de l'1 de setembre de 2008 al 23 de juny de 2009 —data significativa: inici del solstici d'estiu i revetlla de Sant Joan, quan segons la creença popular hom descobreix l'amor—. Ambientada a Sitges i Sabadell, la primera població és on l'Aleidis passa els estius i alguns caps de setmana i on viu la gent amb qui s'encreuarà

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'ARGUMENT

missatges, i a la segona, a Sabadell, hi té la residència habitual i és la ciutat en què tindran lloc els fets principals.

La nova amistat de l'Aleidis, un noiet de Kenya, no fa massa gràcia a la Neret, que no accepta gaire bé que la seva amiga hagi establert aquest vincle *amb un negre*, com diu ella. La relació entre les dues amigues trontolla, mentre que, paral·lelament, s'inicia un corrent de simpatia que cada cop anirà a més entre en Roc i l'Aleidis: amb l'excusa de demanar-li unes fotos de diversos edificis modernistes de Sitges per al seu treball de recerca, en Roc comença a intercanviar opinions i confidències amb la noia i va esdevenint per a ella una persona especial, algú amb qui sap que pot comptar incondicionalment.

A poc a poc, la Neret s'adona que ha caigut en uns prejudicis sense cap mena de fonament i que no ha portat gens bé la seva relació amb l'Aleidis; aleshores inicia un procés de recuperació de l'amistat que ambdues havien consolidat a l'estiu. Mentrestant, en Dakh, pacient i agraït, explica a l'Aleidis el motiu que l'ha portat a Catalunya i un munt de coses sobre el seu país, els costums tribals, les condicions tan dures de vida..., i també és el factor decisiu en el restabliment de l'afecte i la confiança entre ambdues noies.

Un malaurat accident precipita els fets. En Dakh és víctima d'una agressió i es tem per la seva vida. L'Aleidis cerca consol en el seu amic Roc i la Neret li ofereix amistat i companyia. En Dakh, d'una manera o altra, ha contribuït a refermar uns llaços que s'afluixaven i ha deixat una petjada que ni l'Aleidis ni cap dels seus amics no oblidaran: cal valorar i aprofitar tot allò de bo que la vida ens ofereix.

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

Aquesta novel·la és, per damunt de tot, emotiva. Amb un estil molt actual, molt d'ara, sap penetrar en el fons de les coses i aportar-hi un punt de vista sensible i sincer; sense caure en carrincloneries. La realitat és com és i s'ha d'afrontar amb energia, aprofitant tot el que ens ofereix i, això sí, procurant veure'n sempre el costat positiu. I, atès que en cap moment no defuig la versemblança, el gènere que millor la defineix és el realista.

El context literari en què s'inscriu *Vaig conèixer en Dakh!* té uns quants punts en comú amb la psicoliteratura. Aquest context defineix el gènere —adreçat específicament al públic juvenil—, que marca unes normes de conducta —aquí hi ha referències puntuals a la normativa escolar, però, sobretot, s'incideix en els prejudicis racials—, que explica uns sentiments comuns a l'etapa adolescent i que, alhora, posa de relleu valors socials i ètics diversos. Cal subratllar que en la novel·la la presència dels adults és pràcticament nul·la, les al·lusions que s'hi fa no són rellevants, llevat d'una de la Neret a un comentari de la seva mare quan sap que surt amb en Miquel.

L'estructura de la novel·la és lineal: un correu rere l'altre, encara que no sempre es compleix la reciprocitat, ja que podem trobar dos o tres missatges seguits de l'Aleidis sense cap resposta per part del receptor; tanmateix, sabem, pel contingut dels textos, que no els cal resposta, perquè també s'estableix una comunicació telefònica que no es reproduïx en el llibre. L'autora defuig la informació supèrflua i dona per sobreenteses algunes converses. La correspondència

L'OBRA I EL SEU ENTORN

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

bàsica se centra en l'Aleidis, que manté, d'una banda, un contacte intermitent amb la Neret i, de l'altra, de manera més regular a mesura que avança la trama, amb en Roc. Només al final llegim una carta d'en Dakh.

La narradora principal és l'Aleidis: explica els seus sentiments i neguits, les seves vivències, i també és la transmissora de la història d'en Dakh. La Neret i en Roc ens donen informacions puntuals del que fan, però majoritàriament les seves intervencions solen girar entorn del que li passa a la seva amiga. Per tant, sovint s'utilitza la primera persona, en singular o plural, tot i que també es fa ús de la tercera —quan ens parla d'en Dakh, per exemple—. El temps verbal predominant és el present —això també ho comporta la immediatesa del correu electrònic—, tot i que les referències a l'estiu i a la vida d'en Dakh a Kenya són en passat.

Gairebé en cada pàgina, trobem un missatge, amb les dades de l'emissor, del receptor, la data, l'hora i l'assumpte. I per a cada redactor, s'utilitza una tipografia diferent; es tracta d'un aspecte que cal tenir en compte, perquè facilita la identificació de l'autor del text i convida a treballar aquest tret formal.

Quant a la caracterització dels personatges, malgrat la brevetat de la novel·la, ens podem fer una idea força aproximada de la manera de ser de l'Aleidis, sobretot, però també de la Neret i en Roc. I d'en Dakh, de qui disposem de més dades físiques.

L'Aleidis és una noia força madura per l'edat que té (com la Neret, té dotze anys i totes dues han de començar primer d'ESO). També és solidària, pacient i generosa, bona estudiant, aficionada a la fotografia, va a classes de música, té moltes inquietuds culturals i una opinió ben formada sobre diversos temes d'actualitat. Per contra, la Neret respon més a l'arquetip d'una adolescent, inconstant, de vegades superficial i força preocupada pels seus èxits amorosos, però al capdavant demostra que té bon cor i que sap reaccionar quan s'adona que ha fet una bestiesa.

En Roc estudia primer de batxillerat i està preparant el treball de recerca. És un noi assenyat, responsable i que sap escoltar la gent. Comprensiu i amical, es guanya ben aviat l'afecte de l'Aleidis, de manera que tot insinua que s'inicia una relació que pot derivar en enamorament.

En Dakh té catorze anys i una malaltia que l'obliga a caminar amb crosses i és a Catalunya per rebre el tractament adequat. Mentrestant, estudia primer d'ESO al mateix institut que l'Aleidis. Ella de seguida li ofereix la seva ajuda i amistat, es preocupa pels motius que l'han portat aquí i s'interessa per la seva família i pel país que ha hagut de deixar. El noi li explica un munt de coses i també li ensenya com pot afrontar la vida amb esperança després d'haver patit un seguit d'esdeveniments adversos, de manera que la seva actitud és tota una lliçó per a l'Aleidis i els seus amics.

La narració de fets s'alterna amb la reflexió i, en un segon terme, amb la descripció —de persones i de llocs, sobretot—. Tenint en compte que el desenvolupament de la trama es produeix exclusivament a partir del gènere epistolar —actualitzat en el format del segle XXI, el correu electrònic—, el diàleg hi és present de manera indirecta a partir de l'intercanvi d'opinions, comentaris i informacions.

Pel que fa a l'estructura, hem d'assenyalar que el plantejament arriba fins al correu que l'Aleidis envia el 24 de setembre a la Neret, en el qual esmenta per segon cop en Dakh i diu que

L'OBRA I EL SEU ENTORN

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

s'han fet inseparables. El nus mostra les discrepàncies entre les dues noies i l'amistat progressiva, però de diferent evolució, que l'Aleidis estableix amb en Roc i en Dakh respectivament, fins que aquest darrer és víctima d'una pallissa i es tem per la seva vida. El 9 de febrer, amb el missatge «Tinc por» que l'Aleidis envia a en Roc, comença el desenllaç, previsible però fidel a la voluntat de resultar versemblant que la Glòria Marín manifesta en tot moment.

Com hem apuntat, la història es desenvolupa al llarg d'un curs escolar: de l'1 de setembre de 2008 al 23 de juny de 2009, tot i que la majoria de correus es concentren en períodes concrets, com ara el començament de curs, les vacances escolars de Nadal i durant el procés d'agreuament de la salut d'en Dakh.

La localització de la trama es focalitza en dues poblacions: Sitges i Sabadell. A Sitges, on viuen la Neret i en Roc, l'Aleidis hi passa els estius i algun cap de setmana, i coneix bé l'indret (els carrers, l'arquitectura modernista, els monuments...). Però durant el curs viu a Sabadell, ciutat de la qual anomena diverses localitzacions i, de manera especial, l'hospital.

El llenguatge és estàndard, amb un registre formal acurat que aporta un vocabulari ampli, ben escollit, però, tanmateix, permet la presència de locucions i frases fetes, col·loquialismes i algunes expressions de l'argot juvenil, com, per exemple, *noviet*, *tio* i *borde*.

TEMES I SUBTEMES

El tema predominant en l'obra és l'**amistat**, si bé se sustenta en un altre tema principal, la **immigració**, o més explícitament en la **rebuda** i l'**acceptació dels nouvinguts**, si tenim en compte que la història es desenvolupa arran de les reaccions que provoca la nova amistat de l'Aleidis amb en Dakh, un noi de Kenya. A partir d'aquí, es pot parlar de **racisme**, **solidaritat**, **tolerància**, **incomprensió** i, també, d'**intercanvi de cultures**. Aquest darrer aspecte és molt important i remarcable, ja que obre una porta a la descoberta que no tot és com ens imaginem ni com ens han ensenyat, que hi ha formes de vida molt diferents de la nostra. És una semblança del mite de la caverna de Plató: no ens podem creure que només hi ha allò que coneixem, hem d'ampliar el nostre ventall d'informació i experiència.

Com a subtemes molt vinculats a aquesta història, cal considerar la **salut**, tret desenvolupat a partir de la condició malaltissa d'en Dakh, l'**adolescència** i les pinzellades referents a l'amor —al **primer amor**— i al fet de valorar les petites coses que ens envolten, els **detalls quotidians**, ja que tot plegat conforma un aprenentatge de la vida, de com cal aprofitar i valorar allò que tenim.

Són temes de sempre, universals, al costat de temes ben actuals i complexos, que cerquen una sensibilització social i l'ampliació del bagatge emocional i cultural del lector. Així doncs, el llibre aporta força elements de treball, de recerca i de reflexió, que ofereixen una àmplia proposta d'activitats per treballar des de la diversitat i la interdisciplinarietat.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

A més de *Vaig conèixer en Dakh!*, la Glòria Marín ha publicat aquests altres títols:

Narrativa

- *Bruixes i bruixots!* (Ed. Fontarnau, 1992)
- *La Llufa, quina mofeta* (Ed. Barcanova, 2000)
- *La Bella Dorment* (adaptació) (Ed. Printing Súria, 2001)
- *Skimmer!* (Ed. Barcanova, 2005)
- *Tió: vida secreta d'un caganer* (Ed. Associació Sabadell Comerç Centre, 2008)
- *La cloïssa Lluïsa* (Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt, 2009)
- *Taó* (Associació Comerç de l'Eixample de Sabadell, 2007)
- *El conte del drac Antonot* (Colla de diables 'Forques de Can Deu')

Teatre

- *El rel·lotge de les tretze hores* (Ed. La Galera, 2001)

Obres representades, però no publicades:

- *Pòker* (representada per La Crem de la Crem de Sabadell, 2000)
- *Nosaltres som així!* (representada per Les Helenes de Barcelona, 2002)
- *Enrenou a l'ambulatori* (representada per Estrip de Teatre de Sabadell, 2007)
- *L'Hostal de la Morena* (representada per Set de Teatre de Sant Llorenç Savall, 2007)
- *Contes de la Glòria. Contes per a adults*
- *No puc més* (monòleg representat per Montse Costa de Sabadell, 2008)

La Glòria Marín també ha participat en aquestes obres col·lectives:

- *Les dones contem* (Ed. Fòrum ciutadà Dona i Sabadell, 2002)
- *Recull de premis de Narrativa Montse Roig 1997-2006* (Associació Progressista de Dones Montserrat Roig, 2008)

Els llibres següents poden ser útils per treballar la novel·la:

- CASSANY, DANIEL: *La cuina de l'escriptura*. Barcelona, Empúries, «Les naus d'Empúries», 1993.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

- COTRONEO, ROBERTO: *Si un matí d'estiu un nen*. Barcelona, Edicions 62, «Llibres a l'abast», 1996.
- DIVERSOS AUTORS: *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvi*. Barcelona, Ed. ICE de la UAB, 2002.
- LLUCH, GEMMA: *El lector model en la narrativa per a infants i joves*. Barcelona, UAB, Servei de Publicacions, 1995.
- VALRIU, CATERINA: *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. Barcelona, Pirene Educació, «Deixeu-los llegir», 1994.

També podeu consultar aquestes pàgines web relacionades amb la novel·la:

www.barcanova.cat

www.espaibarcanova.cat

(Contenen informació sobre l'editorial, l'autora i la seva obra i conceptes variats sobre la novel·la de gènere.)

<http://gloriamarin.cat/>

(Bloc de la Glòria Marín.)

www.sabadell.cat/websajsab/ciutatiescola0304/seguintfil/fil0304/gloriamarin.htm

(Pàgina web de l'Ajuntament de Sabadell que conté informació sobre l'autora.)

<http://amicsagora.wordpress.com/activitats-2010/14juny2010-vaig-coneixer-en-dakh-presntacio-del-llibre-de-gloria-marin/>

(Pàgina web d'Àgora Sabadell que convida a la presentació de la novel·la *Vaig conèixer en Dakh!* i conté un enllaç per visitar el bloc de la Glòria Marín.)

<http://maljama.blogspot.com/2010/07/vaig-coneixer-en-dakh-de-gloria-marin.html>

(Secció «Calaix de Sastre» del bloc d'en Manel Aljama en què podeu llegir una crítica de la novel·la de la Glòria Marín.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

www.andreusotorra.com/cornabou/index.html

(Revista electrònica, molt completa, especialitzada en literatura infantil i juvenil.)

www.revistaclij.com

(Revista especialitzada en literatura infantil i juvenil que pretén dignificar la literatura adreçada a un públic no adult i defensar la importància cultural de la lectura des de la infància.)

www.ibby.org/fileadmin/template/main/bookbird_specialissue/BB_Spanish_July_Art4_Castellano_Rev.7-07.pdf

(Article de la Teresa Mañà sobre la literatura infantil i juvenil del nou segle.)

www.mollerussaciutat.com/biblio/docs/ij2009.pdf

(Congrés sobre literatura infantil i juvenil catalana.)

http://dialnet.unirioja.es/servlet/fichero_articulo?codigo=940470&orden=57843

(Tractat d'en Diego Marín Abeytua de la Universitat de la Rioja sobre el correu electrònic com a nou gènere epistolar en la literatura actual.)

www.ikuska.com/Africa/Paises/Kenya.htm

(Hi trobareu informació sobre Kenya.)

www.mapg.google

(Servei de Google que ofereix mapes desplaçables i fotografies satèl·lit del món sencer i fins i tot la ruta entre diferents emplaçaments.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

http://cityguidesblog.com/la_tribu_masai

(Conté informació i fotos sobre la tribu dels massais.)

www.sitges.com/

(Guia molt completa de Sitges.)

www.xtec.es/trobada/modernis/modernis.htm

(Pàgina web del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya sobre el modernisme.)

www.gaudiallgaudi.com/EA001.htm

(Pàgina web sobre l'arquitectura modernista a Catalunya.)

www.artehistoria.jcyl.es/genios/pintores/2106.htm

(Pàgina web de la Junta de Castella i Lleó dedicada a El Greco.)

<http://lletra.uoc.edu/ca/autor/santiago-rusinyol>

(Pàgina web de la Universitat Oberta de Catalunya sobre literatura catalana a Internet dedicada a Santiago Rusiñol.)

www.sabadell.cat/Home/

(Pàgina web de l'Ajuntament de Sabadell en què trobareu una guia de la ciutat.)

www.tauli.cat/tauli/cat/default.htm

(Pàgina web de l'Hospital Taulí de Sabadell.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTORA I LA SEVA OBRA

http://es.wikipedia.org/wiki/Sarcoma_de_Ewing

(Hi trobareu informació sobre el sarcoma d'Ewing.)

www.xtec.es/recursos/valors/dretshum.htm

(Pàgina web del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya dedicada als drets humans.)

www.biografiasyvidas.com/biografia/t/tagore.htm

(Hi podeu llegir una biografia de Rabindranath Tagore.)

www.lamolina.cat/ca

(Hi trobareu informació sobre la Molina i les activitats que s'hi poden fer.)

www.xtec.cat/serveis/crp/a8930040/maletadidacticadolcontingut.htm

(Pàgina web del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya que ofereix una maleta didàctica per treballar el dol i la mort amb els infants i els joves.)

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

Indicacions per al professorat

Vaig conèixer en Dakh! és un llibre recomanat per a estudiants de primer cicle d'ESO i les seves característiques formals i estructurals la fan assequible per a tots els alumnes. Tot i això, si darrere de la seva lectura hi ha un treball sistemàtic, la novel·la pot afavorir que algun alumne reticent acabi el llibre i en demani un altre de característiques similars. Per aquest motiu, les activitats que presentem a continuació pretenen que la lectura esdevingui agradable i profitosa. Tanmateix, el professor o la professora haurà de decidir, segons l'alumnat i la temporització fixada, les activitats més adients i interessants.

Abans de començar la lectura de la novel·la, porteu el llibre a classe i comenteu la fotografia i el títol de la portada (després, incidiu en el seu significat) i la contraportada (feu que algun alumne llegeixi en veu alta la informació sobre l'autora i la sinopsi de la novel·la). A continuació, comenteu les dedicatòries i aviseu-los que es fixin en els canvis tipogràfics de les pàgines interiors.

Si teniu prou temps, en treballar l'apartat «Abans de la lectura», proposeu als alumnes que vagin elaborant unes fitxes o un dossier de treball amb diversos apartats, segons el material i les dades que els feu recollir i anotar, com ara característiques dels personatges, vocabulari específic, periodicitat dels correus, etc. Establiu unes dates per fer-ne un seguiment i contrastar la tasca duta a terme per cadascun d'ells.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

1. Observa atentament la portada del llibre i fes les activitats següents:

a) Digues què et suggereixen el títol i les il·lustracions.

b) Quan hagi acabat la lectura del llibre, compara si les teves impressions coincideixen amb les dels teus companys i companyes.

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

2. Per familiaritzar-te amb la novel·la, segueix les indicacions següents:

a) Llegeix-ne la contraportada, que conté informació sobre l'autora i una presentació de la història que llegiràs.

b) Obre la novel·la i llegeix la informació que trobaràs en la cara interior del tercer full —anomenada pàgina de crèdits—. Després, completa les dades següents:

Nom de l'autora: _____

Editorial: _____

Lloc i any d'edició: _____

ISBN: _____

Equip editorial: _____

c) Llegeix les dedicatòries de la pàgina següent. A qui creus que es deuen referir?

d) Observa amb atenció les primeres pàgines de la novel·la; veuràs que té una estructura pròpia del gènere epistolar. Anota tot allò que et cridi l'atenció.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

3. Entra en la pàgina web www.barcanova.cat i cerca-hi més informació sobre l'autora. Després, amplia-la a partir d'altres enllaços que et proporcionarà el professor o la professora.

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal blue lines across its entire width. The paper is otherwise completely empty, with no margins, text, or other markings.

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

4. Els fets narrats transcorren a Sabadell, Sitges i Kenya. Cerca informació d'aquests indrets referents a la seva localització, la seva extensió, el nombre d'habitants, etc., i anota-la.

5. A mesura que llegeixis la novel·la, recopila dades en forma de fitxes sobre els apartats següents (o els que et suggereixi el professor o la professora):

a) Personatges principals (l'Aleidis, la Neret, en Dakh, etc.). Inclou-hi trets físics i psicològics:

Aleidis: estudia primer d'ESO (p. 12), és aficionada a la fotografia (p. 11, 13), etc.

Dakh: ha arribat de Kenya (p. 15), té catorze anys (p. 15), va amb crosses (p. 15), s'està amb una parella d'acolliment (p. 31), etc.

b) Llocs on transcorren els fets de la novel·la:

Sitges: població on estiuja l'Aleidis; té una forta empremta modernista.

Sabadell: residència habitual de l'Aleidis.

Kenya: país africà d'on és originari en Dakh; hi viu la tribu dels massais.

c) Lèxic especialitzat, locucions i frases fetes i paraules d'argot:

Lèxic especialitzat (medicina): hematoma enquistat (p. 55), sarcoma d'Ewing (p. 65), etc.

Locucions i frases fetes: bufar i fer ampolles (p. 25), anar d'un pèl (p. 29), etc.

Paraules d'argot: tio (p. 17), borde (p. 35), etc.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Indicacions per al professorat

Vaig conèixer en Dakh! és una novel·la breu. Per aquest motiu, és aconsellable que els alumnes facin les activitats quan hagin llegit almenys la meitat del nus, per exemple, quan l'Aleidis i en Roc es feliciten per Nadal, en la pàgina 39. D'aquesta manera, podreu controlar que han entès la història, aclarir-los els dubtes que tinguin i, si convé, reorientar alguna tasca.

Repasseu amb els alumnes les dades recollides i reorganitzeu les fitxes si ho considereu necessari. Feu-ho com si es tractés d'una reunió entre especialistes, perquè s'hi sentin implicats i entenguin que el que estan fent és interessant per a tothom.

Feu-los llegir en veu alta algun fragment de la novel·la que ja hagin llegit pel seu compte, per exemple de la pàgina 27 a la 30, i insistiu que es fixin en l'entonació.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

1. Valora i comenta en un full a part cada un dels correus que has llegit. Fins i tot et pots aventurar a insinuar cap on es decantarà la història... Al final comprova si la intuïció t'ha fallat o si l'has encertada i comenta-ho amb la resta de la classe.

2. Ara que ja has llegit els primers correus electrònics, fins on situaries el plantejament de la història? Justifica la resposta.

3. Respon aquestes preguntes sobre el primer missatge:

a) Quina informació ens dóna el primer missatge?

b) Qui l'escriu? Quan l'escriu?

4. Torna a llegir el correu de la pàgina 18 que la Neret envia el 25 de setembre i digues quines dades i conclusions en treus.

5. Valora els temps i els modes verbals predominants en els correus. Per què creus que l'autora utilitza aquest recurs?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA DURANT LA LECTURA

6. Amb quina freqüència s'intercanvien els correus els diversos personatges? Hi ha cap regularitat? Justifica la resposta.

[illegible]

7. Escriu un resum de la informació que l'Aleidis dóna a en Roc sobre Sitges, Rusiñol i El Greco en les pàgines 22 i 27.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

8. Qui és en Miquel? Quin curs fa?

9. En la pàgina 31 llegim que en Dakh pateix una hèrnia discal. En què consisteix aquest tipus de lesió?

10. En la pàgina 21, en Roc diu que ha d'escollir un tema per al treball de recerca. Explica en quina etapa acadèmica es fa aquest treball i en què consisteix.

11. En les pàgines 36 i 37, l'Aleidis es refereix a diversos costums de la tribu dels massais. Quin d'aquests costums l'ha sorprès més? Per què?

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

12. Marca amb una creu si les afirmacions següents són certes (C) o falses (F):

a) L'Aleidis passa els estius a Sitges.

C ☐

F ☐

b) En Dakh té dotze anys.

C ☐

F ☐

c) En Roc i la Neret surten junts.

C ☐

F ☐

d) A Sitges hi ha un monument a El Greco.

C ☐

F ☐

e) L'Aleidis és aficionada a la fotografia.

C ☐

F ☐

f) En Dakh ha de sotmetre's a una intervenció quirúrgica.

C ☐

F ☐

g) L'Aleidis envia cada dia un correu a en Dakh.

C ☐

F ☐

h) Els alumnes de l'institut de Sabadell no poden sortir al carrer a l'hora del pati.

C ☐

F ☐

i) La tribu dels massais viu al Sàhara.

C ☐

F ☐

j) En Roc admira la saviesa de l'Aleidis.

C ☐

F ☐

13. Per grups, interpreteu la frase de la pàgina 13 que diu: «[...] hi ha moments que m'agradaria ser com Peter Pan.» En acabat, argumenteu la vostra resposta tenint en compte el personatge esmentat.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Comprova les anotacions que vas fer abans de la lectura sobre el títol i la fotografia de la portada. Ara que ja has llegit la novel·la, en matisaries o en canviaries alguna? Per què?

2. Revisa les fitxes de l'activitat 5 de l'apartat «Abans de la lectura», contrasta-les amb les dels teus companys i companyes i completa-les si cal.

3. Si durant la lectura vas avançar cap on es decantaria la història, ara és el moment de comprovar la teva intuïció. En quina mesura has encertat les teves suposicions?

4. Amb quins tres adjectius definiries el final del llibre?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

5. Identifica el narrador o narradors de la novel·la. Tingues en compte la persona gramatical, el punt de vista, etc.

6. Explica l'estructura formal de la novel·la i els recursos tipogràfics que s'hi utilitzen.

7. Al llarg de la novel·la, quines persones s'intercanvien missatges?

8. Quin consideres que és el tema principal de *Vaig conèixer en Dakh!*?

9. Classifica la novel·la en un gènere i un subgènere.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

10. Llegeix els correus de l'Aleidis de les pàgines 15, 19 i 31 i descriu físicament com és en Dakh.

11. Analitza el vocabulari que utilitza l'autora en la novel·la.

12. Relaciona cada nom amb la dada corresponent:

a) Aleidis	1. és un escriptor
b) El Greco	2. és immadura
c) Josep Reynés	3. prepara el treball de recerca
d) Dakh	4. és el nòvio de la Neret
e) Roc	5. és un pintor d'origen grec
f) Tagore	6. és una bona amiga, altruista
g) Antònia	7. és un artista modernista
h) Miquel	8. és el noi kenyà
i) Rusiñol	9. ha acollit en Dakh
j) Neret	10. és escultor

13. Com descriuries el personatge de l'Aleidis?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

14. Si et passés el mateix que a en Dakh, com et sentiries?

15. Llegeix aquest paràgraf del correu que en Roc escriu a l'Aleidis el 9 de març i comenta'n el significat:

«És necessari que aprofitem allò que tenim al nostre abast i que en gaudim amb tota plenitud. En Dakh ens va donar una lliçó que no podem passar per alt.»

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

1. Relaciona el títol de la novel·la amb el contingut en cinquanta paraules aproximadament.

2. Al llarg de quant de temps transcorre aproximadament aquesta història? Justifica la resposta.

3. Quines característiques formals tenen els missatges que s'intercanvien els personatges?

4. En la pàgina 19 l'Aleidis escriu a la Neret que les coses tenen la importància que se'ls vol donar i punt. Quin motiu l'ha portat a fer aquesta afirmació?

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

5. Escriu alguna dada sobre les persones i els llocs següents que surten en la novel·la:

– Dakh: _____

– Sitges: _____

– Glòria Marín: _____

– Massai: _____

– Roc Castany: _____

– Hospital Taulí: _____

– Antònia i Pep: _____

– Doctor Martí: _____

6. Quin motiu porta en Dakh a Sabadell?

7. Defineix amb tres adjectius el personatge de l'Aleidis.

8. Analitza el significat de l'expressió «Ets la meva enciclopèdia privada. Quin luxe!» de la pàgina 41.

PROPOSTES DE COMPREENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

9. Per què creus que en *Vaig conèixer en Dakh!* hi ha tantes referències als costums dels mas-sais? Anota'n algun.

10. Planteja quatre preguntes, dues a l'autora sobre la gestació d'aquest llibre i dues a la Neret sobre la seva picabaralla amb l'Aleidis.

1.

2.

3.

4.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

Indicacions per al professorat

Per fomentar l'expressió oral, a partir del tema o alguns dels subtemes i altres aspectes de la novel·la, es poden proposar les activitats següents, que tant poden ser de reforç com d'ampliació, segons les característiques i les aptituds dels alumnes:

- a) Exposicions individuals sobre diferents temes, com per exemple el concepte d'amistat, la recepció i l'acollida dels nouvinguts, els costums d'altres països, etc.
- b) Debats sobre diversos temes com ara l'actitud de la societat envers la gent procedent d'altres països, pros i contres de la importància que ha anat guanyant la comunicació per Internet, la necessitat d'ampliar els coneixements sobre altres cultures, etc. Cal que un alumne faci de moderador.
- c) Preparació en grup d'una sèrie de preguntes adreçades als personatges de la novel·la (en Dakh, l'Aleidis, l'Antònia, en Pep, etc.). Aquestes preguntes hauran de ser contestades per un altre grup d'alumnes.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. Anota les dates en què comencen i acaben els correus i indica amb quin període es corresponen.

2. Com s'han conegut la Neret i l'Aleidis?

3. En la pàgina 18, la Neret escriu «Aleidis de Calcuta». Per què creus que utilitza aquesta expressió?

4. Respon aquestes preguntes sobre en Roc:

a) Quina excusa utilitza per posar-se en contacte amb l'Aleidis?

b) Creus que en realitat el motiu és un altre? En cas afirmatiu, indica'l.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

5. Marca l'opció correcta en cada cas:

a) Amb què coincideix el primer correu?

- ☐ Amb l'inici de les vacances estivals.
- ☐ Amb la fi de les vacances estivals.
- ☐ Amb les vacances nadalenques.

b) Quin curs estan a punt de començar la Neret i l'Aleidis?

- ☐ Primer de batxillerat.
- ☐ Cap curs, perquè ja han acabat l'escola.
- ☐ Primer d'ESO.

c) D'on és el nou amic de l'Aleidis?

- ☐ De Calcuta.
- ☐ De Sabadell.
- ☐ De Kenya.

d) Sobre quin tema fa en Roc el treball de recerca?

- ☐ Sobre els pescadors de Sitges.
- ☐ Sobre l'arquitectura modernista de Sitges.
- ☐ Sobre els escultors de Sitges.

e) Qui és en Miquel?

- ☐ El pare de la Neret.
- ☐ El germà gran de la Neret.
- ☐ El nòvio de la Neret.

f) Qui són els massais?

- ☐ Una tribu amazònica.
- ☐ Una tribu africana.
- ☐ Una tribu índia.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

g) Què vol dir l'expressió *deixar de pasta de moniato* de la pàgina 29?

- ☐ Enganyar.
- ☐ Avorrir.
- ☐ Sorprendre.

h) Què fan l'Antònia i en Pep durant les vacances des de fa cinc anys?

- ☐ Fan de mestres.
- ☐ Fan reportatges fotogràfics.
- ☐ Fan de cuiners.

i) Com és en Dakh?

- ☐ Covard.
- ☐ Entremaliat.
- ☐ Sensible.

j) Com és el final de la història?

- ☐ Encertat.
- ☐ Forassenyat.
- ☐ Insòlit.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORC

6. Busca un plànol de Sitges i localitza-hi els monuments i els indrets de què parla l'Aleidis en les pàgines 22, 27 i 28.

7. En la pàgina 44 en Roc diu a l'Aleidis que vigili amb les innocentades. Per què creus que li dóna aquest consell?

8. Què explica l'Aleidis a en Roc sobre els massais en la pàgina 44 que el deixa molt sorprès?

9. L'assumpte del correu de la pàgina 59 és la setmana blanca. En què consisteix?

10. En la pàgina 63, l'Aleidis pregunta a la Neret per què no pot enamorar-se d'un noi negre. Escriu en cent paraules aproximadament la resposta que li donaria la Neret.

[illegible]

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

11. En la pàgina 17 l'autora utilitza la paraula *tio*.

a) Quin significat té *tio* en aquest context?

b) Per què està en cursiva?

12. Defineix amb tres adjectius el personatge d'en Dakh.

13. Segueix el model del llibre i escriu un correu per a l'Aleidis d'entre deu i dotze línies en què la consolis per la mort d'en Dakh.

14. Què fa en Dakh quan sap que està a punt de morir? Explica-ho breument, de manera clara i precisa.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

15. Escriu el significat d'aquestes paraules i inventa una frase amb cada una:

– xenòfobes (p. 23): _____

– monoteista (p. 42): _____

– coratge (p. 58): _____

– incoherent (p. 72): _____

16. Valora les paraules de comiat entre l'Aleidis i en Roc des que comencen l'intercanvi de correus fins que s'acaba la història. Hi notes algun canvi o evolució?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. Al llarg de la novel·la, s'utilitzen diverses tipografies. Per què creus que l'autora fa servir aquest recurs?

2. Descriu el personatge de l'Aleidis en cinquanta paraules aproximadament.

3. Per què podem considerar que el nus de la novel·la comença amb el correu de la pàgina 18, amb data 25 de setembre?

4. Per què creus que en la pàgina 23 l'Aleidis escriu el terme *negre* amb lletres majúscules?

5. A banda dels correus que s'intercanvien, els personatges es comuniquen de cap altra manera? Justifica la resposta.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

6. Què vol dir l'expressió *veure't per un forat* de la pàgina 33? Per què en Roc la utilitza en aquest context?

7. Analitza els enunciats dels assumptes dels correus electrònics. Creus que donen una idea del contingut del missatge que encapçalen? Raona la resposta amb diversos exemples.

8. En l'últim paràgraf de la pàgina 23, l'Aleidis escriu: «[...] vull un món lluny de les persones xenòfobes, hipòcrites i ignorants [...]». Què opines d'aquesta declaració de principis?

9. En la pàgina 31 llegim que en Dakh parla en castellà amb una certa fluïdesa.

a) Qui li n'ha ensenyat?

b) Creus que també li hauria estat fàcil aprendre el català? Raona la resposta.

10. En la pàgina 40 l'Aleidis explica a en Roc que a les dones de la tribu dels massais encara se'ls practica l'ablació.

a) Què n'opina en Dakh, d'aquest costum?

b) I tu, què n'opines?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

11. Quan en la pàgina 43 l'Aleidis s'adona que en Dakh fa un somriure trist quan explica coses del seu país, es planteja no preguntar-li'n res més. Què faries tu si fossis l'Aleidis? Justifica la resposta.

12. En la pàgina 31 llegim que els parents més propers d'en Dakh són morts i en la pàgina 44 en Roc comenta la paradoxa que suposa que el gran déu Ngai sigui el culpable d'aquestes morts. Explica amb les teves paraules per què és una paradoxa.

13. En l'intercanvi de correus podem observar que tant en Roc com l'Aleidis raonen assenyadament i s'expressen amb maduresa, potser de manera poc habitual per la seva edat (sobretot, ella). Escriu-ne alguns exemples i digues què n'opines.

14. En la pàgina 52 la Neret escriu un correu a l'Aleidis preguntant-li com es troba en Dakh després de la pallissa que ha rebut. Com qualificaries la resposta de l'Aleidis després que no s'hagin escrit durant setmanes?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

15. Quin regal fa en Roc a l'Aleidis per Reis en la pàgina 55? Què té d'especial?

16. Quins motius impulsen en Roc a desplaçar-se fins a Sabadell en la pàgina 56?

17. En la pàgina 68 en Roc explica a l'Aleidis la gravetat de la malaltia d'en Dakh i li aconsella sobre com ha de comportar-se davant del seu amic. Estàs d'acord amb aquestes indicacions? Per què?

18. La carta d'en Dakh que l'Aleidis llegeix en la pàgina 71 és plena de significat i de missatge. Comenta-la breument.

19. Com interpretes les paraules amb què en Roc s'acomiada de l'Aleidis en l'últim missatge? Fixa't en la data en què l'escriu i digues quina conclusió en treus.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

20. Busca en el diccionari el significat d'aquestes paraules (entre parèntesis hi ha la pàgina en què surten). També en pots cercar sinònims intercanviables d'acord amb el context:

– popurri (p. 17): _____

– hipòcrites (p. 23): _____

– mentors (p. 26): _____

– faceta (p. 27): _____

– híbrid (p. 41): _____

– monoteista (p. 42): _____

– austera (p. 42): _____

– infracció (p. 43): _____

– carronyers (p. 43): _____

– desnonats (p. 43): _____

– egocèntrica (p. 62): _____

– angoixa (p. 67): _____

– induïda (p. 71): _____

– gargots (p. 72): _____

– espigó (p. 74): _____

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

1. Al final de la novel·la, l'editorial et convida a donar la teva opinió sobre *Vaig conèixer en Dakh!* Ara que ja l'has llegit i l'has treballat a fons, tens informació i arguments suficients per dir què t'ha semblat. Expressa la teva opinió en dues-centes paraules aproximadament.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

2. Escriu un anunci o una esquela que contingui les dades imprescindibles sobre l'obra, que la doni a conèixer i, en cas que t'haqi agradat, que animi a llegir-la.

[illegible]

PROPOSTES LÚDIQUES

ACTIVITATS

1. Organitzeu un club de lectura a classe. Un dels alumnes farà de coordinador.
2. En grups, els alumnes podeu fer un PowerPoint que inclogui imatges de Sitges, Sabadell, Kenya, els massais, etc.
3. Prepareu un recorregut per Sitges que inclogui els museus, els edificis i els monuments que anomenen l'Aleidis i en Roc. Si podeu, feu-lo de debò (en aquest cas, arribeu-vos fins al santuari del Vinyet).
4. Feu una lectura dramatitzada de la novel·la o d'alguns dels fragments més significatius.
5. Organitzeu una mostra de llibres i d'altres publicacions que parlin de Sitges i el modernisme i de Kenya i els massais.

INTERDISCIPLINARIETAT

Indicacions per al professorat

Vaig conèixer en Dakh! és una novel·la que es pot treballar des de diferents àrees i de diferents maneres. Per aquest motiu, trobareu barrejades tant activitats per treballar en grup, com preguntes adreçades directament als alumnes i activitats guiades pel professor o la professora per treballar conjuntament. Tenint en compte aquesta particularitat, suggerim que totes les activitats d'aquest apartat es resolguin en fulls a part.

INTERDISCIPLINARIETAT

EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA – TUTORIA

1. En el segon paràgraf de la pàgina 31, es parla de l'Antònia i en Pep, la parella d'acolliment amb qui s'està en Dakh. Parla amb els companys i les companyes sobre els diferents temes que us suggereixi aquest paràgraf.
2. La Neret pensa que l'Aleidis està molt susceptible i ho atribueix a la possibilitat que li hagi de venir la regla (p. 24). Organitza un debat amb la resta de companys sobre què té de certa aquesta afirmació o si només és un tòpic força estès.
3. Organitza un debat amb els companys i companyes sobre les relacions entre els homes i les dones massais que es descriuen entre les pàgines 37 i 40 de la novel·la.
4. En la pàgina 21 en Roc parla del treball de recerca. Escolta l'explicació que en farà el professor o la professora o algun alumne que l'hagi fet recentment o que l'estigui fent. Després, comenta amb els companys en què consisteix i analitzeu-ne entre tots els punts a favor i en contra.
5. En la pàgina 41, en Roc escriu que darrere de cada cultura hi ha la descoberta d'un món fascinant i desconegut. Argumenteu aquesta afirmació amb exemples d'experiències viscudes o properes.
6. En la pàgina 45, l'Aleidis explica a en Roc que ha anat al Centre Cívic de Sant Oleguer a veure una obra de teatre.
 - a) Què és un centre cívic?
 - b) Quines activitats s'hi organitzen?
 - c) En coneixes cap?
7. En la pàgina 45 l'Aleidis parla dels drets humans. Explica què són i amb alguns companys i companyes feu-ne un PowerPoint informatiu.
8. Els correus que en Roc escriu a l'Aleidis en les pàgines 68 i 69 donen prou elements per tractar el tema de les malalties en estat avançat i terminal, de l'actitud que cal adoptar davant de la persona afectada i també de la manera com es pot superar la mort d'una persona propera. Organitzeu un debat entre tots els companys i companyes i parleu-ne.

INTERDISCIPLINARIETAT

EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA – TUTORIA

9. Llegeix en veu alta la carta d'en Dakh que hi ha en les pàgines de la 71 a la 73. Després, comenteu-la entre tots i indiqueu quin missatge vol transmetre en Dakh als seus amics.

LITERATURA

10. En la pàgina 28 l'Aleidis escriu: «Com diríem a teatre, va cuidar l'escenografia». Què és l'escenografia?

11. Entra en la pàgina web <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/santiago-rusinyol> i amplia la informació que dóna la novel·la sobre Santiago Rusiñol i la seva vinculació artística amb Sitges.

12. En la pàgina 45 l'Aleidis escriu que a Kenya el teatre és delictu.

a) Per què escriu aquesta afirmació?

b) Intenta imaginar-te els fets i redacta'n una crònica de cent cinquanta paraules aproximadament.

13. En la pàgina 47, en Roc recorda a l'Aleidis una frase que va escriure Tagore: «No ploris per no veure el sol, que les llàgrimes no et deixaran veure les estrelles». Explica breument el significat d'aquest aforisme i compara la teva resposta amb la dels companys i companyes.

14. Busca informació sobre Rabindranath Tagore i llegiu entre tots alguns dels seus textos a la classe.

15. La novel·la acaba amb les paraules «un petó de guerrer» (p. 76). Quin significat adquireixen en aquest context?

16. La novel·la es desenvolupa a partir de l'anomenat *gènere epistolar*, que consisteix en l'intercanvi de cartes, en aquest cas correus electrònics. Busca exemples d'altres llibres que també segueixin el mateix procediment.

LLENGUA

17. En la pàgina 35 la Neret escriu: «Tant de bo poguéssim teclejar "suprimir" i s'oblidés tot.» Escriu un text de dues-centes paraules aproximadament en què plantegis una situació en què t'agradaria que ho poguessis oblidar tot prement la tecla suprimir.

INTERDISCIPLINARIETAT

LLENGUA

18. En el correu que escriu sobre els massais en la pàgina 36, l'Aleidis diu que intentarà explicar-se «com una periodista». Creus que ho aconsegueix? Justifica la resposta.

LITERATURA

19. En la pàgina 43 l'Aleidis explica que a la tribu dels massais, quan algú es mor, ja no es pot esmentar mai més el seu nom, sinó que cal fer-ho amb un sinònim. Cerca dades sobre aquest concepte lingüístic i després planteja un exercici en què hagi de proposar sinònims per als personatges d'aquesta novel·la, com, per exemple, Aleidis → la solidària.

20. En les pàgines 54 i 55, llegim que per Reis, l'Aleidis i en Roc s'intercanvien una sínia de joguina i la reproducció d'una font, respectivament. Quina funcionalitat tenen en comú aquests dos objectes?

21. En la pàgina 55 l'Aleidis parla del santuari del Vinyet. Cerca informació sobre l'origen d'aquest topònim.

22. Què significa l'expressió *ets una tia molt legal* de la pàgina 58? Creus que té connotacions positives o negatives?

23. Què és la setmana blanca i per què s'anomena així?

24. En grups de tres o quatre, establiu xarxes d'intercanvi de correus a partir d'algun tema acordat prèviament i que tingui relació, d'una manera o altra, amb aquesta novel·la, com, per exemple:

- Heu conegut una persona d'un altre país.
- Heu de fer un treball sobre un arquitecte o un moviment estètic.
- Voleu recollir opinions sobre lectures que tractin de l'amistat.

Després, seguiu, com en el llibre, tots els apartats i determineu també una tipografia diferent per a cadascú.

CIÈNCIES SOCIALS

25. Cerca informació sobre el modernisme i, més concretament, sobre l'arquitectura d'aquest corrent artístic.

INTERDISCIPLINARIETAT

CIÈNCIES SOCIALS

- 26.** Busca imatges i fotografies de l'arquitectura del modernisme en general.
- 27.** Llegeix la pàgina 22 de la novel·la i busca imatges i fotografies de l'arquitectura del modernisme a Sitges.
- 28.** En les pàgines 22, 27 i 28 l'Aleidis fa referència a un monument dedicat a El Greco. Cerca informació sobre aquest pintor i també imatges d'alguns dels seus quadres.
- 29.** En la pàgina 27 llegim l'estreta vinculació que va tenir Santiago Rusiñol amb Sitges. Escriu una redacció de dues-centes paraules aproximadament sobre aquesta relació.
- 30.** Amplia les dades sobre Josep Reynés que hi ha en la pàgina 28 i escriu-ne una petita biografia.
- 31.** Amplia la informació sobre els vessants geogràfic, social i ètnic de Kenya que hi ha a partir de la pàgina 31 de la novel·la i fes-ne un petit dossier.
- 32.** En la pàgina 42 l'Aleidis escriu: «...ens venen el que volen. Hi ha poques històries de cultures que siguin fidels a la realitat». Organitzeu un debat a classe entre tots els companys i companyes sobre si esteu d'acord amb aquesta afirmació.
- 33.** Cerca informació sobre la Molina i anota-la.

CIÈNCIES NATURALS

- 34.** En la pàgina 26 l'Aleidis fa referència a la genètica i al genoma humà. Repassa el fragment i explica tot el que saps sobre aquests conceptes.

VISUAL I PLÀSTICA

- 35.** Dissenya i redacta una invitació per assistir a la presentació de la novel·la *Vaig conèixer en Dakh!*
- 36.** Dissenya una altra coberta per a *Vaig conèixer en Dakh!*

INTERDISCIPLINARIETAT

VISUAL I PLÀSTICA

37. En les pàgines 21 i 22 llegim que l'Aleidis és aficionada a la fotografia i que en Roc treballa en una botiga de fotografia durant les vacances. De ben segur que uns quants companys de la classe teniu aquesta mateixa afició i també alguns coneixements sobre fotografia. Organitzeu entre tots els companys i companyes una sessió fotogràfica per a la vostra població sobre edificis d'interès, monuments, mercats, festes i altres celebracions, etc. Després, amb el material recollit feu una exposició o un PowerPoint i pengeu-lo al bloc.

38. Cerca alguna imatge o fotografia que pugui il·lustrar l'aforisme de Tagore de la pàgina 47: «No ploris per no veure el sol, que les llàgrimes no et deixaran veure les estrelles.»

MÚSICA

39. Per Reis, l'Aleidis regala a en Dakh un CD d'Els Pets. Parleu entre tots els companys i companyes sobre aquest grup i escolteu-ne unes quantes cançons.

ACTIVITATS TIC

40. En la pàgina 27, l'Aleidis escriu a en Roc que el correu electrònic és una meravella i que ens facilita molt les coses. En grups de tres o quatre, debateu aquesta afirmació i, després, contrasteu les conclusions conjuntament.

41. En grups, cerqueu fotos o il·lustracions diverses per fer un PowerPoint sobre Kenya.

42. Creeu entre tots un bloc per intercanviar opinions sobre la lectura i aclarir-ne les qüestions específiques que us indiqui el professor o la professora.

43. En la pàgina 33 en Roc diu que amb les càmeres digitals, el revelatge perd l'encant, ja que esdevé una feina robòtica, més avorrida. Comenteu entre tots els companys i companyes què penseu d'aquesta afirmació.

LITERATURA COMPARADA

Els llibres que presentem a continuació, tant els que són adreçats especialment als joves com a lectors més experts, poden relacionar-se amb la novel·la *Vaig conèixer en Dakh!* per diversos motius, com s'indica en cada cas, i poden servir per ampliar la llista de propostes lectores segons la predisposició de cadascú.

Per a joves lectors

– CELA, JAUME: *Hola, Pep!* Barcelona, Cruïlla, 2000.

(En aquesta novel·la epistolar en Xavier, de nou anys, escriu cartes a en Pep Guardiola, quan era jugador.)

– MAJOR, KEVIN: *Estimat Bruce Springsteen*. Barcelona, Edicions B, 1992.

(Són cartes d'un adolescent al seu ídol musical.)

– OBIOLS, MIQUEL: *El tigre de Mary Plexiglàs*. Barcelona, Columna, 1997.

(Es tracta de cartes divertides i provocatives, escrites per la Mary a diferents receptors.)

– SANTOS, CARE: *La ruta de l'huracà*. Barcelona, Alba editorial, 2000.

(Novel·la escrita com si fos un diari i en la qual també es percep la importància del correu electrònic; evoca els efectes devastadors de l'huracà Mitch a l'Amèrica Central.)

– SIERRA I FABRA, JORDI: *Només tu*. Barcelona, Columna, 2009.

(Per a la protagonista, el bloc electrònic és la seva finestra al món, per això esdevé una eina bàsica del relat.)

Per a lectors avesats

– CAPMANY, MARIA AURÈLIA: *Lo color més blau*. Barcelona, Ed. Planeta, 1982.

(Es tracta d'una novel·la epistolar que s'inicia amb dues noies de quinze anys, companyes d'estudis, que se separen el 26 de gener del 1939.)

– GLATTAUER, DANIEL: *Contra el vent del nord*. Barcelona, La Campana, 2010.

(És una novel·la d'amor, de gènere epistolar, que s'inicia per un error en una adreça de correu electrònic. Els diàlegs són intel·ligents i suggestius.)

– TAGORE, RABINDRANATH: *El jardiner*. Barcelona, Selecta, 1980.

(Es tracta d'un dels llibres més importants d'aquest autor hindú, amb uns textos poètics que expandeixen arreu la seva sàvia percepció de l'univers i de l'ésser humà.)

– TAYLOR, KRESSMANN: *Adreça desconeguda*. Barcelona, La Magrana, 2000.

(Es tracta d'un intercanvi de cartes a l'ombra de la situació política alemanya de principis de la dècada de 1930; un estremidor senyal d'alarma contra el nazisme.)

SOLUCIONARI

ABANS DE LA LECTURA

1. a) Resposta oberta.
b) Resposta oberta.
2. a) Resposta oberta.
b) Nom de l'autora: Glòria Marín; editorial: Barcanova; lloc i any d'edició: Barcelona, 2010; ISBN: 978-84-489-2567-3 l'ISBN (expliqueu-los que és un codi que identifica de forma única una obra publicada i que aquest varia quan el llibre es reedita); equip editorial: projectes – Sara Moyano, edició – Montse Ballaró, maquetació – Marga Cifré, assessorament literari – Pere Martí i disseny de la col·lecció – editorial Barcanova.
c) Resposta oberta. Tanmateix, en Pol i la Laia són els seus fills i en Jordi probablement és la seva parella. La Laia Morral i la Míriam Cugat són amigues de l'autora; la primera, a més, va fer la presentació de la novel·la a Sabadell.
d) Resposta oberta.
3. Resposta oberta. Trobareu més informació sobre la Glòria Marín en l'apartat «Informació complementària sobre l'autora i la seva obra».
4. Resposta oberta. Trobareu més informació en els enllaços a pàgines web que hi ha en l'apartat «Informació complementària sobre l'autora i la seva obra».
5. Resposta oberta. Com que la informació recollida pot ser força abundant, podeu distribuir la feina: uns alumnes s'encarreguen dels personatges principals, uns altres dels llocs on transcorren els fets de la novel·la i uns altres del lèxic especialitzat, les locucions i frases fetes i les paraules d'argot. Després, s'intercanvien les dades.

DURANT LA LECTURA

1. Resposta oberta.
2. El plantejament de la història arriba fins al correu de la pàgina 18, quan la Neret comença a donar voltes al fet que en Dakh sigui negre.
3. a) S'han acabat les vacances d'estiu.

SOLUCIONARI

- b) L'escriu l'Aleidis des de casa seva després que hagi tornat de les vacances i hagi pres possessió una altra vegada de la seva habitació.
4. Resposta oberta. Tanmateix, hauria de fer referència als dubtes de la Neret sobre la identitat d'en Dakh. També s'hi esmenta en Miquel, la mare, el nou curs escolar...
5. En els correus predomina el present d'indicatiu, perquè representa la immediatesa del text. També hi ha temps en passat, quan els personatges evocuen l'estiu i fets o moments anteriors.
6. Els correus se centren en l'Aleidis, que n'intercanvia, d'una banda, amb la Neret i, de l'altra, amb en Roc. La freqüència depèn del període escolar —per tant, són més abundants en època de vacances— i dels conflictes que viuen els personatges. En general, les respostes es van alternant, però en alguna ocasió l'Aleidis no respon.
7. Resposta oberta. Tanmateix, cal que hi consti l'arquitectura modernista amb el nom d'algun edifici i el monument a El Greco impulsat per Rusiñol.
8. El nòvio de la Neret. Fa primer de batxillerat.
9. Una hèrnia és una sortida total o parcial d'un òrgan per una obertura anormal del seu receptacle; l'adjectiu *disca* especifica que en aquest cas l'hèrnia es produeix en alguna de les vèrtebres. Pot causar dolors molt forts i, sovint, requereix una intervenció quirúrgica.
10. El treball de recerca es fa durant el batxillerat, normalment a primer. Consisteix en una investigació, a partir de diverses fonts, sobre algun tema acordat prèviament entre l'alumne i el tutor del treball. El període d'elaboració oscil·la entre els sis i els set mesos. Té l'objectiu d'ensenyar a l'estudiant una metodologia apropiada per a la recerca en els estudis superiors.
11. El fet que una dona tingui preu, exactament tres vaques, dues ovelles i un bou. L'Aleidis ho troba molt primitiu.
12. a) C, b) F, c) F, d) C, e) C, f) C, g) F, h) C, i) F, j) C.

SOLUCIONARI

- 13.** Resposta lliure, que cal que el professor o la professora supervisi. Tanmateix, l'Aleidis es refereix al fet de fer-se gran. Peter Pan representa la persona que no sap o no pot renunciar a ser fill, a ser un infant, que no accepta les responsabilitats que comporta entrar al món dels adults.

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Resposta oberta.
2. Resposta oberta.
3. Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
4. Resposta oberta. Alguns possibles adjectius són els següents: esperançador, trist, lògic, realista, previsible...
5. Hi ha més d'un narrador, perquè cada emissor esdevé narrador. Tanmateix, el narrador principal és l'Aleidis, que utilitza la primera persona, però també la tercera.
6. L'estructura de la novel·la és lineal: un correu rere l'altre, encara que no sempre es compleix la reciprocitat, ja que podem trobar dos o tres missatges seguits de l'Aleidis sense cap resposta per part del receptor; tanmateix, sabem, pel contingut dels textos, que no els cal resposta, perquè també s'estableix una comunicació telefònica que no es reproduïx en el llibre. L'autora defuig la informació supèrflua i dóna per sobreenteses algunes converses. La correspondència bàsica se centra en l'Aleidis, que manté, d'una banda, un contacte intermitent amb la Neret i, de l'altra, de manera més regular a mesura que avança la trama, amb en Roc. Només al final llegim una carta d'en Dakh.
7. L'Aleidis i la Neret i l'Aleidis i en Roc.
8. Resposta oberta guiada pel professor o la professora. Tanmateix, el tema predominant en l'obra és l'amistat, si bé se sustenta en un altre tema principal, la immigració, o més explícitament en la rebuda i l'acceptació dels nouvinguts, si tenim en compte que la història es desenvolupa arran de les reaccions que provoca la nova amistat de l'Aleidis amb en Dakh, un noi de Kenya. A partir d'aquí, es pot parlar de racisme, solidaritat, tolerància, incomprensió, i, també, d'intercanvi de cultures. Aquest darrer aspecte és molt important i remarcable, ja que obre una porta a la descoberta que no tot és com ens imaginem ni

SOLUCIONARI

com ens han ensenyat, que hi ha formes de vida molt diferents de la nostra. És una semblança del mite de la caverna de Plató: no ens podem creure que només hi ha allò que coneixem, hem d'ampliar el nostre ventall d'informació i experiència.

9. Resposta guiada pel professor o la professora. Tanmateix, la novel·la es classifica dins el gènere epistolar, però del segle XXI, ja que el mitjà utilitzat no són les cartes, sinó el correu electrònic, i també dins el realisme.

El context literari en què s'inscriu té uns quants punts en comú amb la psicoliteratura. Aquest context defineix el gènere —adreçat específicament al públic juvenil—, que marca unes normes de conducta —aquí hi ha referències puntuals a la normativa escolar però, sobretot, s'incideix en els prejudicis racials—, que explica uns sentiments comuns a l'etapa adolescent i que, alhora, posa de relleu valors socials i ètics diversos.

10. En Dakh és alt, prim, negre, té els ulls grossos, camina amb crosses, etc.
11. Resposta guiada pel professor o la professora. Hi ha de constar que es tracta d'un vocabulari estàndard, entenedor i alhora acurat, tot i que hi ha algunes paraules d'argot juvenil. El lèxic és ric i escollit i en cap moment no dificulta la comprensió d'una trama lineal però plena de matisos, que té un rerefons de sensibilització social que va esdevenint emotiu a mesura que avancen les pàgines.
12. a) Aleidis – 6. és una bona amiga, altruista; b) El Greco – 5. és un pintor d'origen grec; c) Josep Reynés – 10. és escultor; d) Dakh – 8. és el noi kenyà; e) Roc – 3. prepara el treball de recerca; f) Tagore – 1. és un escriptor; g) Antònia – 9. ha acollit en Dakh; h) Miquel – 4. és el nòvio de la Neret, i) Rusiñol – 7. és un artista modernista; j) Neret – 2. és immadura.
13. Resposta oberta. Tanmateix, cal incidir que l'Aleidis és una noia responsable i afectuosa, preocupada per la gent que l'envolta i pels problemes que afecten la societat actual. Té un elevat sentit de l'amistat i s'interessa per la fotografia, l'arquitectura i la cultura en general. Vol superar aviat la immaduresa que caracteritza els adolescents.
14. Resposta oberta. Tanmateix, caldria recordar que en Dakh es mostra feliç i agraït, d'una banda (amb relació a l'Aleidis i les altres persones que l'han ajudat), i trist, de l'altra (la pèrdua dels pares, l'agressió de què és víctima, etc.).
15. És una referència al *Carpe diem*, en el sentit que cal valorar allò que tenim en el nostre dia a dia i saber gaudir dels petits moments.

SOLUCIONARI

AVALUACIÓ

1. Resposta oberta. Tanmateix, cal destacar la importància que aquesta coneixença té per a l'Aleidis, i també per a en Roc i la Neret. El signe d'exclamació subratlla aquest valor.
2. La història transcorre al llarg d'un curs escolar, concretament des de l'1 de setembre de 2008 fins al 23 de juny de 2009.
3. Tenen el format d'un correu electrònic, amb tots els apartats. Cal destacar que cada redactor empra una tipografia diferent.
4. L'Aleidis està dolguda amb la Neret perquè aquesta última fa molts escarafalls quan s'asabenta que en Dakh és negre.
5. Resposta oberta. Tanmateix, poden ser més o menys completes. Com a mínim, hi ha de constar aquesta informació:
 - Dakh: noi de Kenya, malalt.
 - Sitges: lloc on estiuueja l'Aleidis.
 - Glòria Marín: autora de la novel·la.
 - Massai: tribu africana d'en Dakh.
 - Roc Castany: amic de l'Aleidis.
 - Hospital Taulí: hospital on hi ha ingressat en Dakh.
 - Antònia i Pep: parella que acull en Dakh.
 - Doctor Martí: metge que treballa a l'Hospital Taulí.
6. L'han de tractar d'una lesió vertebral.
7. Resposta oberta. Alguns possibles adjectius són els següents: responsable, intel·ligent, afectuosa, solidària, coherent, etc.
8. Resposta oberta. Tanmateix, cal destacar l'admiració que en Roc sent per l'Aleidis.
9. Resposta oberta. Perquè en Dakh és un massai i l'Aleidis està molt interessada a saber coses de la seva cultura i el seu poble. Alguns costums són, per exemple, que cacen per diversió i per protegir el bestiar, que practiquen l'ablació a les noies, etc.

SOLUCIONARI

10. Resposta oberta.

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. De l'1 de setembre de 2008 al 23 de juny de 2009. Corresponen a un curs escolar.
2. L'Aleidis estiuja a Sitges, on viu la Neret.
3. Resposta guiada pel professor o la professora. Tanmateix, cal ressaltar que l'Aleidis és una noia solidària amb aquells que tenen problemes i són rebutjats per la societat.
4. a) El treball de recerca. En Roc li demana fotografies d'arquitectura modernista.
b) Tots dos es coneixen de l'estiu i sembla que en Roc hagi buscat una bona excusa per mantenir el contacte amb ella durant el curs, potser perquè li agrada.
5. a) Amb la fi de les vacances estivals; b) primer d'ESO; c) de Kenya; d) sobre l'arquitectura modernista de Sitges; e) el nòvio de la Neret; f) una tribu africana; g) sorprendre; h) fan de mestres; i) sensible; j) encertat.
6. Resposta guiada pel professor o la professora. Trobareu més informació en l'apartat «Informació complementària sobre l'autora i la seva obra».
7. Perquè el correu d'en Roc està datat el dia 28 de desembre, dia en què hi ha la tradició de gastar alguna broma a la gent, com ara penjar-li una llufa o ensarronar-la amb alguna mentida.
8. Els massais deixen que els malalts abandonin el poblat i puguin ser devorats per animals carronyers ja que consideren que la terra és tan sagrada que no hi deixen enterrar els morts.
9. És una setmana de descans dins el període escolar que sol fer-se en els mesos d'hivern i durant la qual s'organitzen activitats a la neu.

10. Resposta oberta.

SOLUCIONARI

- 11.** a) Vol dir persona, noi.
b) Perquè és un barbarisme, tot i que és una paraula molt utilitzada entre el jovent i, en general, en el registre col·loquial.
- 12.** Resposta oberta. Alguns possibles adjectius són els següents: sensible, enyoradís, optimista, agraït, conciliador, generós, valent, etc.
- 13.** Resposta oberta.
- 14.** Resposta oberta. Tanmateix, cal fer referència a la carta de comiat que escriu i al seu contingut, que dóna una lliçó de coratge a l'Aleidis i els seus amics.
- 15.** – Xenòfobes (p. 23): que senten odi cap als estrangers.
– Monoteïsta (p. 42): que creu en un sol déu.
– Coratge (p. 58): fermesa de cor davant el perill o les dificultats.
– Incoherent (p. 72): sense connexió ni lògica.
La segona part de l'activitat és oberta. Ara bé, les frases han de reflectir el sentit de la paraula definida.
- 16.** Resposta oberta. Tanmateix, ha de reflectir el corrent afectuós que s'estableix entre tots dos i que va derivant en una mena d'enamorament, sobretot per part d'en Roc.

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

- 1.** Perquè el correu electrònic ho afavoreix i al mateix temps facilita que el lector identifiqui quin personatge escriu en cada moment. De fet, si en lloc de correus electrònics l'Aleidis, en Roc i la Neret escrivissin cartes manuscrites, cadascun tindria la seva pròpia cal·ligrafia.
- 2.** Resposta oberta. Tanmateix, cal que es destaquï el seu elevat sentit de l'amistat i la maduresa que manifesta en la seva actitud.
- 3.** Perquè és quan esclata el conflicte amb la Neret, que no pot entendre que l'Aleidis s'hagi fet amiga d'un noi negre.

SOLUCIONARI

4. Perquè al capdavant és l'únic tret d'en Dakh que preocupa la Neret.
5. Sí, es telefonen de tant en tant, tal com llegim, per exemple, en els correus de les pàgines 48 i 49, quan l'Aleidis truca a l'Antònia i en Pep per interessar-se per en Dakh o quan en la pàgina 51 en Roc consola l'Aleidis.
6. Espiar, veure sense ser vist. Perquè en Roc vol enxampar l'Aleidis fent el ridícul quan parla en castellà amb el seu accent de Sabadell.
7. Sí, són prou explícits. En són exemples: «Mal rotllo, no?» de la pàgina 23 (de l'Aleidis a la Neret quan comencen els malentesos per en Dakh), «Ets extraordinària» de la pàgina 55 (d'en Roc a l'Aleidis) i «Tu també ets extraordinari» (de l'Aleidis a en Roc).
8. Resposta oberta.
9. a) L'Antònia i en Pep, la parella que l'ha acollit.
b) Probablement, perquè l'Aleidis li n'ensenyava a parlar.
10. a) En Dakh diu que és un costum de la seva tribu, però que no el troba bé.
b) Resposta oberta.
Seria convenient que el professor o la professora guiés la resposta d'aquesta pregunta.
11. Resposta oberta.
12. Resposta guiada pel professor o la professora. Perquè els seus pares i dos germans van morir per unes inundacions tremendes, mentre que el clima de la zona on viuen és força sec.
13. Resposta guiada pel professor o la professora. Tanmateix, les pàgines 50 i 51 en són un bon exemple.
14. És una resposta correcta, però freda i distant.
15. És una còpia exacta de la font medieval que hi ha al Museu Cau Ferrat (l'autèntica, la que hi ha al museu, havia estat propietat del santuari del Vinyet).

SOLUCIONARI

- 16.** Té moltes ganes de conèixer en Dakh, però també de veure l'Aleidis.
- 17.** Resposta oberta.
- 18.** Resposta guiada pel professor o la professora. En Dakh fa referència als costums dels massais davant la mort. També diu a l'Aleidis que la considera una noia especial i li demana que tingui cura d'en Roc. Es mostra agraït i s'acomiada perquè intueix que es morirà aviat.
- 19.** Li agrada que en Dakh l'anomenés guerrer. El correu és del dia 23 de juny, quan se celebra el solstici d'estiu i la revetlla de Sant Joan. Segons la tradició, aquesta nit coneixes el teu amor de debò.
- 20.** – Popurri (p. 17): barreja de coses diverses.
- Hipòcrites (p. 23): que actuen amb hipocresia, que simulen els sentiments.
 - Mentors (p. 26): defensors.
 - Faceta (p. 27): aspecte del caràcter d'una persona.
 - Híbrid (p. 41): format per elements de diferents orígens.
 - Monoteista (p. 42): que afirma que només hi ha un sol déu.
 - Austera (p. 42): que implica rigidesa, sacrifici, rigor, sobrietat.
 - Infracció (p. 43): falta, delictes.
 - Carronyers (p. 43): que s'alimenten de carronyes, de restes d'animals morts.
 - Desnonats (p. 43): acomiadats, expulsats del poblat.
 - Egocèntrica (p. 62): afectada d'egocentrisme, que se situa en el centre de l'univers i considera les coses només si li són útils.
 - Angoixa (p. 67): opressió de l'ànim, fatic, afany extrem.
 - Induïda (p. 71): motivada, generada, moguda.
 - Gargots (p. 72): traços imperfectes, com ara les lletres traçades per una mà poc traçada a escriure.
 - Espigó (p. 74): massís sortint de pedra, de formigó, de fusta o metàl·lic construït perpendicularment a la vora d'un riu, de la mar, etc.

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

- 1.** Resposta oberta.

SOLUCIONARI

2. Resposta oberta.

INTERDISCIPLINARIETAT

1 a 5. Activitats per fer en grup sota les indicacions del professor o la professora.

6. a) Un centre cívic és un equipament municipal al servei d'un barri o d'una zona determinada.
b) S'hi organitzen projectes culturals i pluridisciplinaris per als veïns, les entitats, etc.
c) Resposta oberta.

7. Els drets humans són aquelles llibertats, facultats, institucions o reivindicacions bàsiques que corresponen a tota persona pel simple fet de ser-ho, independentment del sexe, la raça, la religió o qualsevol altra circumstància. Podeu ampliar la informació en l'apartat «Informació complementària sobre l'autora i la seva obra».

8. Resposta oberta. Es recomana que en aquest cas el moderador sigui el professor o la professora.

9. Activitat per fer en grup sota les indicacions del professor o la professora. Tanmateix, cal que els alumnes destaquin l'evocació que fa en Dakh de la seva tribu, l'agraïment que manifesta envers les persones que l'han ajudat i el missatge d'amistat i optimisme que envia.

10. L'escenografia és el conjunt d'elements que permeten reproduir un determinat clima o ambient per a una representació teatral o un espectacle.

11. Resposta oberta. Tanmateix, s'ha d'indicar que Santiago Rusiñol va ser un dels màxims representants de l'estètica modernista de tendència simbolista a Catalunya.

12. a) Perquè uns defensors dels drets humans van ser detinguts al país kenyà quan feien una representació teatral.
b) Resposta guiada pel professor o la professora.

13. Resposta guiada pel professor o la professora. Tanmateix, cal aclarir que aquesta metàfora diu que no ens hem d'obsessionar per aconseguir allò que no podem abastar, perquè no apreciarem les coses bones que tenim al nostre voltant.

SOLUCIONARI

- 14.** Rabindranath Tagore va ser un escriptor indi que va néixer el 1861 i va morir el 1941. És l'escriptor indi més prestigiós de començament del segle xx. D'origen noble, pertanyia a una família consagrada a la renovació espiritual de Bengala, i va ser educat pel seu pare a Santiniketan. L'any 1878 va anar a la Gran Bretanya, on va estudiar literatura i música.

Va evocar aquests viatges a *Cartas de un viajero* (1881). De la mateixa època són *El genio de Valmiki* (1882) i *Los cantos del crepúsculo* (1882) i també la novel·la històrica *La feria de la reina recién casada* (1883).

L'any 1882 unes experiències místiques el van portar a escriure els *Cantos de la auro-ra* (1883). Aquell mateix any es va casar i va començar a dedicar-se a administrar els béns de la família de la seva dona i a viatjar per tota la Gran Bretanya. L'any 1890 va fer un segon viatge a la Gran Bretanya. D'aquesta època són les col·leccions poètiques *Citra* (1896) i *El libro de los cumpleaños* (1900).

L'any 1901 va fundar una escola a Santiniketan (Llar de la Pau), on va estructurar un sistema pedagògic que defensava la llibertat intel·lectual de l'ésser humà. El 1904 va publicar l'assaig polític *El movimiento nacional*, en el qual es pronunciava a favor de la independència del seu país. El 1910 va publicar *La ofrenda lírica*, una de les seves obres més conegudes.

A partir de 1912 va rebre nombroses invitacions per pronunciar conferències a Europa, els Estats Units i alguns països asiàtics, la qual cosa va incrementar el seu prestigi. Durant la Primera Guerra Mundial, i davant l'agitació creixent a l'Índia, va haver de definir la seva posició pacifista i es va inclinar per una actitud pacifista exempta de nacionalisme. Els darrers anys de la seva vida els va dedicar a administrar el seu centre d'estudis, que a finals de 1921 es va convertir en una universitat internacional, la Visva Bharati, i que va ser declarada universitat estatal el 1951.

D'entre les seves obres, destaquen els drames *Kacha y Devayani* (1894), *El carter del rei* (1913), *Ciclo de la primavera* (1916) i *La máquina* (1922); les novel·les *Gora* (1910) i *La casa y el mundo* (1916), els poemaris *La lluna nova* (1913), *El jardiner* (1913) i *La fugitiva* (1918) i algunes col·leccions de les seves conferències, com per exemple *Sadhana* (1912) i *La religión del hombre* (1930). Va rebre el premi Nobel de literatura l'any 1913.

- 15.** En Roc ha assumit el rol que li atribueix en Dakh en la seva carta. Hi podem percebre la promesa d'una amistat que vol anar més enllà, tal com expressa l'Aleidis en el segon paràgraf de la pàgina 39.

- 16.** En són exemples per a lectors joves:

– CELA, JAUME: *Hola, Pep!* Barcelona, Cruïlla, 2000.

(En aquesta novel·la epistolar en Xavier, de nou anys, escriu cartes a en Pep Guardiola, quan era jugador.)

– MAJOR, KEVIN: *Estimat Bruce Springsteen*. Barcelona, Edicions B, 1992.

(Són cartes d'un adolescent al seu ídol musical.)

SOLUCIONARI

– OBIOLS, MIQUEL: *El tigre de Mary Plexiglàs*. Barcelona, Columna, 1997.

(Es tracta de cartes divertides i provocatives, escrites per la Mary a diferents receptors.)

– SANTOS, CARE: *La ruta de l'huracà*. Barcelona, Alba editorial, 2000.

(Novel·la escrita com si fos un diari i en la qual també es percep la importància del correu electrònic; evoca els efectes devastadors de l'huracà Mitch a l'Amèrica Central.)

– SIERRA I FABRA, JORDI: *Només tu*. Barcelona, Columna, 2009.

(Per a la protagonista, el bloc electrònic és la seva finestra al món, per això esdevé una eina bàsica del relat.)

I per a lectors avesats:

– CAPMANY, MARIA AURÈLIA: *Lo color més blau*. Barcelona, Ed. Planeta, 1982.

(Es tracta d'una novel·la epistolar que s'inicia amb dues noies de quinze anys, companyes d'estudis, que se separen el 26 de gener del 1939.)

– GLATTAUER, DANIEL: *Contra el vent del nord*. Barcelona, La Campana, 2010.

(És una novel·la d'amor, de gènere epistolar, que s'inicia per un error en una adreça de correu electrònic. Els diàlegs són intel·ligents i suggestius.)

Trobareu més informació sobre el correu electrònic com a nou gènere epistolar en la literatura actual en la pàgina web:

– http://dialnet.unirioja.es/servlet/fichero_articulo?codigo=940470&orden=57843.

17. Resposta oberta.

18. Resposta guiada pel professor o la professora. Cal destacar que l'Aleidis té la voluntat d'escriure un text informatiu, clar i precís.

19. Un sinònim és un mot que té el mateix significat que un altre, amb el qual pot diferir en altres valors funcionals en un enunciat concret. Hi ha sinònims intercanviables en gairebé tots els contextos (*mirall/espill, interrogar/preguntar*) i d'altres que només ho són en determinats casos (*forat/escletxa/trau*).

La segona part de la pregunta té resposta oberta.

20. Tots dos són aparells o artefactes que condueixen l'aigua.

21. El santuari del Vinyet, a Sitges, venera una petita imatge de la Mare de Déu trobada en una vinya per un esclau, el qual no aconseguia dur-la al seu amo perquè la imatge tornava ara i adés a la vinya.

SOLUCIONARI

- 22.** Significa que és una noia en qui es pot confiar. Té connotacions positives.
- 23.** Es tracta d'una setmana de descans dins el curs acadèmic. Es diu així perquè se solen organitzar activitats a la neu.
- 24.** Activitat per fer en grup sota les indicacions del professor o la professora.
- 25, 26, 27 i 28.** Consulteu els enllaços de l'apartat «Informació complementària sobre l'autora i la seva obra».
- 29.** Resposta guiada pel professor o la professora. A continuació, reproduïm alguns fragments sobre aquesta relació extrets de la pàgina web de la UOC:
- <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/santiago-rusinyol/detall>
- «Mantenir-se fidel a l'ideal artístic comporta molts riscos, fins i tot la mort; renunciar-hi mena indefectiblement al fracàs i a l'anorreament personal, que és una altra forma de mort. Rusiñol decideix d'assumir els riscos i de professar el sacerdoci de l'art. Per això es farà construir, a Sitges, una casa taller que més que una casa és un temple, i adoptarà públicament la imatge del dandi. [...]
- Aquest discurs elitista, coherent amb la imatge de l'artista dandi que personificava Rusiñol, és el mateix que hi ha en el rerefons de les festes modernistes de Sitges (1892-1897), organitzades en el marc del moviment modernista com a alternativa a l'anquilosament i el provincianisme de la cultura catalana de la fi del segle.»
- 30.** Josep Reynés i Gurguí va néixer a Barcelona l'any 1850 i hi va morir l'any 1926. Es va formar com a escultor a la Llotja, amb els Vallmitjana, i a París (1873-76), al taller de Carpeaux. Es va dedicar molt a la decoració d'interiors. Com a escultor assolí força prestigi i es caracteritzà per un virtuosisme anecdotista molt de l'època, amb influència clara del seu mestre francès. El 1890, obtingué la primera medalla a Madrid per *La violinista*. De la seva obra sobresurten el *Gerro amb nens* del parc de la Ciutadella de Barcelona, el relleu *Barcelona rep les nacions* (1887, Arc del Triomf, Barcelona), el monument a *El Greco* (1897) a Sitges, que va esculpir entre 1897 i 1898 a proposta de Santiago Rusiñol i que va ser pagat per subscripció popular, i també diverses obres de col·leccionisme, estàtues i mausoleus.
- 31.** Es tracta d'anar anotant tota la informació que l'Aleidis dona sobre Kenya, sobretot en les pàgines 31, 36, 37, 39, 40, 42, 43, 71 i 72. Després, poden ampliar la informació amb altres fonts, com, per exemple, les pàgines web:
- www.ikuska.com/Africa/Paises/Kenya.htm, que conté informació sobre el país.
 - http://cityguidesblog.com/la_tribu_masai, que parla de la tribu dels massais.

SOLUCIONARI

- 32.** Activitat per fer en grup sota les indicacions del professor o la professora.
- 33.** Resposta oberta. Tanmateix, cal indicar que la Molina és una estació d'esquí a prop de Puigcerdà. Trobareu informació sobre l'estació d'esquí i les activitats que s'hi duen a terme en aquesta pàgina web:
– www.lamolina.cat/ca
- 34.** La genètica és la branca de la biologia que estudia els fenòmens de l'herència i de les variacions de les espècies. El genoma humà es refereix al contingut genètic d'una cèl·lula.
- 35.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
- 36.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
- 37.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
- 38.** Resposta oberta.
- 39.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora. Cal recordar que Els Pets és un grup de rock català, format a Constantí el 1985 i liderat per Lluís Gavalrà. Fins ara ha editat més de deu àlbums.
- 40.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
- 41.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora. Podeu ampliar la informació en aquestes pàgines web:
– www.ikuska.com/Africa/Paises/Kenya.htm, que conté informació sobre el país.
– http://cityguidesblog.com/la_tribu_masai, que parla de la tribu dels massais.
– www.google.cat, que ofereix moltíssimes imatges en la pestanya «Imatges».
- 42.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora.
- 43.** Resposta oberta guiada pel professor o la professora.